

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Mgr. Lucie Trejbalové a soudců Mgr. Karolíny Tylové, LL.M. a Mgr. Zdeňka Macháčka ve věci

žalobkyně: X
sídlem X
zastoupena advokátem Mgr. Alešem Buriánkem
sídlem Vodičkova 28, Praha 1

proti

žalovanému: Ministerstvo zdravotnictví
sídlem Palackého nám. 375, Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 7. 2022, č. j. MZDR 14828/2022-2/PRO

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva zdravotnictví ze dne 27. 7. 2022, č. j. MZDR 14828/2022-2/PRO, se zrušuje a věc se vrací k dalšímu řízení žalovanému.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni k rukám Mgr. Aleše Buriánka, advokáta, na náhradě nákladů řízení částku 11 228 Kč ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Žalobkyně se domáhá zrušení shora označeného rozhodnutí, kterým žalovaný zamítl její odvolání a potvrdil rozhodnutí Krajského úřadu Libereckého kraje (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 5. 4. 2022, č. j. KULK 5122/2022 OZ 171/2021 SPO.
2. Prvostupňovým rozhodnutím byla žalobkyně uznána vinnou:
 - 1) z přestupku podle § 117 odst. 3 písm. b) zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách, kterého se měla dopustit tím, že jako poskytovatel zdravotních služeb v oboru všeobecné praktické lékařství ukončila dne 4. 9. 2020 v rozporu s § 48 odst. 2 písm. d) uvedeného zákona péči o registrovaného pacienta X z důvodu, že se pacient neřídí vnitřním řádem a jeho chování není způsobeno zdravotním stavem;
 - 2) z přestupku podle § 117 odst. 3 písm. c) zákona o zdravotních službách, kterého se měla dopustit tím, že dne 22. 9. 2020 nevydala písemnou zprávu o odmítnutí přijetí do péče podle § 48 odst. 5 uvedeného zákona X, neboť ode dne 7. 9. 2020 již nebyl registrovaným pacientem poskytovatele.
3. Za spáchání uvedených přestupků byla žalobkyni uložena podle § 41 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“), a § 117 odst. 4 písm. c) zákona o zdravotních službách pokuta ve výši 10 000 Kč a dále povinnost nahradit náklady řízení paušální částkou 1 000 Kč.
4. V napadeném rozhodnutí se žalovaný ztotožnil se zjištěními a právním posouzením věci ze strany správního orgánu I. stupně. K prvnímu přestupku konstatoval, že žalobkyni jako poskytovateli zdravotní služby v oboru všeobecné praktické lékařství formou ambulantní péče nesvědčí právo ukončit péči o pacienta z důvodu neřízení se vnitřním řádem podle § 48 odst. 2 písm. d) zákona o zdravotních službách. Dovolával se znění § 28 odst. 3 písm. d) uvedeného zákona, v němž je pod legislativní zkratkou „vnitřní řád“ uveden pouze vnitřní řád zdravotnického zařízení lůžkové nebo jednodenní péče. Žalovaný dále odkázal na čl. 44 Legislativních pravidel vlády a uvedl, že legislativní zkratka musí mít v celém textu právního předpisu jeden význam vyplývající z místa jejího zavedení v textu právního předpisu. K druhému přestupku žalovaný uvedl, že žalobkyně polemizuje se zněním § 48 odst. 1 zákona o zdravotních službách, naplnění skutkové podstaty přestupku nerozporuje a v podstatě se dožaduje výjimky z povinnosti vydávat písemnou zprávu pacientovi o odmítnutí jeho přijetí do péče dle § 48 odst. 5 zákona o zdravotních službách, když péči o něho předtím ukončila. Takový postup nemá oporu v zákoně, důvody pro ukončení péče o pacienta a pro odmítnutí přijetí pacienta do péče se nepřekrývají. K námitce zacyklení poskytovatele zdravotních služeb v procesu přijímání a ukončování péče o pacienta žalovaný uvedl, že správní orgán I. stupně se s námitkou vypořádal a konstatoval, že v konkrétním případě k zacyklení nedošlo. Je rozhodné, že bylo prokázáno, že žalobkyně péči o pacienta neukončila v souladu se zákonem o poskytování zdravotních služeb a následně odmítla pacienta přijmout do péče a o odmítnutí ho ošetřit nevydala

písemnou zprávu, ve které by byl uveden důvod odmítnutí přijetí do péče, jak jí ukládá § 48 odst. 5 zákona o zdravotních službách, čímž byla skutková podstata přestupku podle § 117 odst. 3 písm. c) uvedeného zákona naplněna. Skutková podstata tohoto přestupku pak neumožňuje přihlídnout k charakteru aktuálních zdravotních potíží pacienta, rozhodnutí nelze považovat za výraz přepjatého formalismu. Pokud jde o posouzení okolnosti, že žalobkyně poskytuje zdravotní služby v oboru všeobecné praktické lékařství, jako okolnosti přitěžující, konstatoval žalovaný, že výčet přitěžujících okolností je demonstrativní a správní orgán I. stupně správně poukázal na to, že jde o obor zaměřený na primární péči o pacienty, ztráta registrujícího praktického lékaře pak představuje pro pacienta významné omezení v poskytování preventivní, diagnostické, léčebné a posudkové péče a v návaznosti na to omezení poskytování zdravotních služeb jinými poskytovateli.

II. Žaloba

5. Ve včasné žalobě žalobkyně ve vztahu k prvnímu přestupku namítala, že výklad zastávaný správními orgány není správný. Žalovaný argumentoval pouze legislativní zkratkou „vnitřní řád“ obsaženou v § 28 odst. 3 písm. d) zákona o zdravotních službách. Tato legislativní zkratka nevyklučuje, aby i ambulantní poskytovatel vydal vnitřní řád, současně nevyklučuje, aby nerespektování tohoto vnitřního řádu pacientem, který s ním byl seznámen, bylo důvodem pro ukončení péče ve smyslu § 48 odst. 2 písm. d) zákona o zdravotních službách. Výklad zastávaný žalovaným by byl možný jen tehdy, pokud by zákon stanovil, že vnitřním řádem se rozumí jen vnitřní řád zdravotnického zařízení lůžkové nebo jednodenní péče. Žalobkyně upozornila na definici poskytovatele v § 2 odst. 1 zákona o zdravotních službách a zdůraznila, že dle § 48 odst. 2 písm. d) zákona o zdravotních službách platí, že poskytovatel může ukončit péči o pacienta v případě, že porušuje vnitřní řád. Jestliže měl zákonodárce v úmyslu z některých zákonných důvodů konkrétní druhy poskytovatelů vyloučit, učinil tak výslovně. Restriktivní výklad žalovaného, že důvod uvedený v daném ustanovení se vztahuje pouze na poskytovatele lůžkové či jednodenní péče, je v přímém rozporu s důvodovou zprávou, jež specifikuje smysl a účel § 48 zákona o zdravotních službách, toto ustanovení pak jednoznačně směřuje na všechny poskytovatele, kteří nejsou výslovně vyloučeni. Dále žalobkyně odkázala na odbornou literaturu, konkrétně článek JUDr. Černíkové *Ukončení péče o pacienta z pohledu zdravotnických pracovníků*, publ. v časopisu *Zdravotnického práva a bioetiky* 1/2021, a článek JUDr. Macha *Jaký smysl má vnitřní řád zdravotnického zařízení?*, publ. v časopisu *České lékařské komory Tempus medicorum* 6/12, podle nichž lze i u poskytovatele ambulantních zdravotních služeb přijmout vnitřní řád zdravotnického zařízení a pokud jej bude pacient porušovat, může být poskytnutí zdravotních služeb předčasně ukončeno.
6. Ve vztahu k druhému přestupku žalobkyně uvedla, že poté, co dne 7. 9. 2020 pacienta odregistrovala, odmítla jej dne 22. 9. 2020 ošetřit (přijmout do péče). Pacient se dožadoval ošetření a ukončení péče opakovaně označil za neplatné. Žalobkyně se dovolávala logického výkladu zákona, namítala, že nedává smysl, aby musela hledat další zákonný důvod, aby pacienta, jemuž ukončila péči, obratem nemusela přijmout do péče. Upozorňovala na možné zacyklení procesu s tím, že § 48 odst. 2 zákona o zdravotních službách by se v důsledku zaujatého výkladu stal neefektivním a obsoletním nástrojem. Není možné po poskytovateli zdravotních služeb požadovat splnění dvou různých zákonných důvodů u totožného pacienta, a to pro ukončení péče a následně pro odmítnutí přijetí do péče. Žalobkyně se odvolala na odůvodnění rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 12. 2021, od jehož závěrů žalovaný upustil a obrátil při hodnocení věci. Žalobkyně

zdůraznila, že se s ohledem na povahu zdravotních problémů, pro které se pacient dožadoval ošetření, nejednalo o potřebu neodkladné péče, pacient nebyl v ohrožení života a zdraví.

7. V dalším žalobním bodu žalobkyně vyslovila nesouhlas s hodnocením okolnosti, že je poskytovatelem zdravotních služeb v oboru všeobecné lékařství, jako přítěžující. Specializace v oboru všeobecné praktické lékařství nemůže být v souladu se smyslem a účelem § 40 zákona o odpovědnosti za přestupky takto hodnocena.
8. V závěru žaloby žalobkyně popsala, že z důvodu agresivního a vulgárního chování pacienta byla nucena přistoupit k ukončení péče o jeho osobu, neboť zdravotničtí pracovníci se obávali o své zdraví a nechtěli u žalobkyně nadále pracovat. Jde o jediný nástroj, kterým se dá nahradit absence zákonného důvodu spočívajícího v agresivním a neslušném chování pacienta a ztrátě důvěry, který by byl obdobou § 20 odst. 2 zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii. Z logiky věci proto nemohlo být po žalobkyni požadováno, aby takového pacienta obratem přijala do péče a aby jeho žádost poskytnutí péče z důvodu přesvědčení o neplatnosti výpovědi považovala za volbu poskytovatele, kterou předpokládá § 48 odst. 1 zákona o zdravotních službách. Dle žalobkyně si také pacienti musí uvědomovat, že jejich práva a svobody mají své meze a že základní zásady slušného chování a zákaz vyhrožování a ohrožování se aplikují i na jednání s odborníky. Rozhodnutí žalovaného je proto založeno na nesprávném právním výkladu a na přepjatém formalismu. Ve vztahu k druhému z uvedených přestupků žalobkyně upozornila na nálezy Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 1336/18 ze dne 8. 1. 2019 a sp. zn. II. ÚS 3042/14 ze dne 19. 1. 2016.
9. Z uvedených důvodů navrhovala, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil k dalšímu řízení a žalovanému uložil povinnost nahradit žalobkyni náklady řízení.

III. Vyjádření žalovaného

10. V písemném vyjádření k žalobě žalovaný odkázal na napadené rozhodnutí a zopakoval důvody uvedené v jeho odůvodnění. Nad rámec odůvodnění napadeného rozhodnutí konstatoval, že odkaz žalobkyně na důvodovou zprávu ve vztahu k prvnímu přestupku není případný, důvodová zpráva se důvodu pro ukončení péče pro nedodržování vnitřního řádu speciálně nevěnuje, je proto třeba použít jazykový a systematický výklad § 48 odst. 2 písm. d) zákona o zdravotních službách. K odkazům žalobkyně na odborné články žalovaný uvedl, že jde o úvahy *de lege ferenda*, nikoliv o výklad platné právní úpravy. Ve vztahu k článku JUDr. Macha upozornil na to, že jde o právníka České lékařské komory, stavovské organizace hájící zájmy lékařů, potažmo poskytovatelů zdravotních služeb, a nelze jej proto považovat za nezájatý.
11. Žalovaný zdůraznil, že žalobkyně naplnění skutkové situace u druhého z přestupků nerozporuje, její postup nemá oporu v zákoně o zdravotních službách. Jak odmítnutí přijetí pacienta do péče, tak ukončení péče o pacienta je možné pouze z taxativně stanovených důvodů. Zákon neupravuje možnost odmítnout přijetí pacienta do péče poskytovatelem, který péči o téhož pacienta předtím ukončil. Za platné právní úpravy bylo odmítnutí pacienta bez vydání písemné zprávy o konkrétním důvodu odmítnutí přijetí do péče protiprávní a přestupkem dle § 117 odst. 3 písm. c) zákona o zdravotnických službách. Žalovaný navrhoval, aby soud žalobu zamítl.

IV. Posouzení věci krajským soudem

12. Napadené rozhodnutí a řízení jeho vydání předcházející přezkoumal krajský soud v řízení dle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), v rozsahu a mezích uplatněných žalobních bodů podle § 75 odst. 2 s. ř. s., vycházel přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, v souladu s § 75 odst. 1 s. ř. s.
13. Skutkové okolnosti případu nejsou sporné. Podle zprávy o ukončení péče o pacienta X ze dne 3. 9. 2020 žalobkyně podle § 48 odst. 2 písm. d) zákona o zdravotních službách ukončila poskytování zdravotních služeb z důvodu, že se pacient neřídí vnitřním řádem a jeho chování není způsobeno zdravotním stavem, neboť se dopustil „*porušování vnitřního řádu, urážlivé emaily, verbální agresivita*“. Zprávu o ukončení péče odmítl pacient podepsat a převzít. Ze zdravotnické dokumentace dále vyplynulo, že dne 22. 9. 2020 se pacient dostavil k žalobkyni, dožadoval se dalšího vyšetření, uváděl, že ho škrábe v krku. Lékařka žalobkyně X mu sdělila, že ho ošetřovat již nebude, neboť bylo dne 4. 9. 2020 provedeno jeho odregistrování, s tím, že odregistrován od VZP byl dne 7. 9. 2020. Pacient podal u správního orgánu I. stupně stížnost na postup žalobkyně, namítal, že žalobkyně jako poskytovatel zdravotních služeb, konkrétně X, ho svévolně vyřadila z evidence a dne 22. 9. 2020 mu odmítla poskytnout ošetření, o které žádal pro bolest v oblasti krční tepny.
14. Z dokumentace vedené ve věci této stížnosti a ze spisové dokumentace k přestupkovému řízení vyplynulo, že správní orgán I. stupně uznal žalobkyni vinnou z přestupků dle shora uvedených ustanovení příkazem ze dne 15. 7. 2021, proti kterému žalobkyně podala odpor. Správní orgán I. stupně proto pokračoval v přestupkovém řízení, žalobkyni opětovně uznal vinnou z uvedených přestupků rozhodnutím ze dne 23. 9. 2021, které však bylo k odvolání žalobkyně zrušeno rozhodnutím žalovaného ze dne 13. 12. 2021. V přestupkovém řízení správní orgán I. stupně poté pokračoval, další rozhodnutí vydal dne 5. 4. 2022 a žalobkyni opětovně uznal vinnou ze spáchání shora popsanych přestupků podle zákona o poskytování zdravotních služeb a uložil jí pokutu ve výši 10 000 Kč. Žalobou napadeným rozhodnutím bylo toto prvostupňové rozhodnutí potvrzeno.
15. Předmětem soudního přezkumu je rozhodnutí správního orgánu I. stupně ve spojení s rozhodnutím žalovaného, jimiž byla žalobkyně uznána vinnou z přestupků podle § 117 odst. 3 písm. b) a c) zákona o zdravotních službách.
16. Dle § 117 odst. 3 písm. b) zákona o zdravotních službách, *poskytovatel se dopustí přestupku též tím, že v rozporu s § 48 odst. 2 nebo 3 ukončí péči o pacienta.*
17. Dle § 117 odst. 3 písm. c) zákona o zdravotních službách, *poskytovatel se dopustí přestupku též tím, že nevydá pacientovi zprávu podle § 48 odst. 5.*
18. Podle § 48 odst. 1 zákona o zdravotních službách platí, že *poskytovatel, kterého si pacient zvolil, může odmítnout přijetí pacienta do péče, pokud*
 - a) *by přijetím pacienta bylo překročeno únosné pracovní zatížení nebo jeho přijetí brání provozní důvody, personální zabezpečení nebo technické a věcné vybavení zdravotnického zařízení; překročením únosného pracovního zatížení se rozumí stav, kdyby zajištěním zdravotních služeb o tohoto pacienta došlo ke snížení úrovně, kvality a bezpečnosti zdravotních služeb poskytovaných pacientům již přijatým,*
 - b) *by vzdálenost místa pobytu pacienta neumožňovala v případě poskytování zdravotních služeb v oboru všeobecné praktické lékařství a praktické lékařství pro děti a dorost, výkon návštěvní služby,*

nebo c) není pojištěncem zdravotní pojišťovny, se kterou má poskytovatel uzavřenu smlouvu podle zákona o veřejném zdravotním pojištění; toto právo se nevztahuje na pojištěnce z jiných států EU, Evropského hospodářského prostoru, Švýcarské konfederace, či ze států, se kterými má Česká republika uzavřenu smlouvu o sociálním zabezpečení, zahrnující ve věcném rozsahu nároky na zdravotní péči.

19. Dle § 48 odst. 2 písm. d) zákona o zdravotních službách platí, že poskytovatel může ukončit péči o pacienta v případě, že pacient závažným způsobem omezuje práva ostatních pacientů, úmyslně a soustavně nedodržuje navržený individuální léčebný postup, pokud s poskytováním zdravotních služeb vyslovil souhlas, nebo se neřídí vnitřním řádem a jeho chování není způsobeno zdravotním stavem.
20. Podle odst. 5 citovaného ustanovení, důvody odmítnutí přijetí pacienta do péče podle odstavce 1 nebo ukončení péče podle odstavce 2 posuzuje poskytovatel. Poskytovatel o odmítnutí přijetí do péče podle odstavce 1 nebo o ukončení péče podle odstavce 2 písmeno d) a e) nebo o odmítnutí poskytnutí zdravotních služeb podle § 50 odst. 2 vydá pacientovi písemnou zprávu, ve které je uveden důvod odmítnutí nebo ukončení.
21. Soud se neztotožnil se závěrem správních orgánů, že poskytovatel ambulantní péče nemůže ukončit péči o pacienta podle § 48 odst. 2 písm. d) zákona o zdravotních službách z důvodu, že se pacient neřídí vnitřním řádem a jeho chování není způsobeno zdravotním stavem. Restriktivní jazykový výklad žalovaného, který spočívá pouze v odkazu na zavedení legislativní zkratky vnitřního řádu jako vnitřního řádu zdravotnického zařízení lůžkové nebo jednodenní péče v § 28 odst. 3 písm. d) zákona o zdravotních službách, neodpovídá smyslu a účelu § 48 odst. 2 písm. d) zákona o zdravotních službách a systematice zákona o zdravotních službách.
22. Ustanovení § 48 zákona o zdravotních službách, které v rámci úpravy práv a povinností poskytovatele zdravotních služeb taxativně stanoví důvody, pro které může poskytovatel odmítnout přijetí pacienta do péče (odst. 1) a pro které může ukončit péči o pacienta (odst. 2), jednoznačně dopadá na poskytovatele (tj. ve smyslu § 2 odst. 1 zákona o zdravotních službách fyzickou nebo právnickou osobu, která má oprávnění k poskytování zdravotních služeb podle tohoto zákona) bez ohledu na to, zda jsou zdravotní služby poskytovatelem poskytovány formou ambulantní (§ 7), jednodenní (§ 8) či lůžkové (§ 9) zdravotní péče.
23. Tomu odpovídá i důvodová zpráva k zákonu o zdravotních službách, která ve vztahu k § 48 uvádí: „Zákon vychází z principů svobodné volby poskytovatele pacientem a povinností poskytovatele přijmout pacienta do péče s výjimkou zákonných důvodů pro odmítnutí přijetí do péče nebo ukončení péče. Právo poskytovatele odmítnout přijetí pacienta do péče za zákonem stanovených podmínek úzce souvisí s právem pacienta zvolit si poskytovatele zdravotních služeb. Toto vymezení je nezbytné, neboť při svobodné volbě poskytovatele zdravotních služeb je třeba stanovit takové postupy, které by bránily přetížení poskytovatele nebo pokud možno vyloučily situace, jejichž důsledkem by bylo zhoršení kvality poskytovaných zdravotních služeb. Důvody odmítnutí pacienta jsou překročení únosného pracovního zatížení, provozní důvody, vzdálenost místa poskytování zdravotních služeb a místa pobytu pacienta neumožňující výkon návštěvní služby, je-li součástí požadovaných zdravotních služeb, nebo poskytovatel nemá uzavřenu smlouvu se zdravotní pojišťovnou, již je pacient pojištěncem. Překročením únosného pracovního zatížení se rozumí takový stav, kdy by poskytováním zdravotních služeb pacientovi došlo ke snížení úrovně kvality a bezpečnosti zdravotních služeb poskytovaných pacientům již přijatým do péče. Překročení únosného pracovního zatížení posuzuje poskytovatel zdravotních

služeb. Zdravotní služby mohou být poskytovány i pacientům, kteří svým chováním, které není zapříčiněno jejich zdravotním stavem, narušují poskytování zdravotních služeb; zejména odmítají poskytnutí zdravotních služeb, nedodržují pokyny zdravotnických pracovníků a nespolupracují s nimi při poskytování zdravotních služeb (např. nevysloví souhlas s poskytováním zdravotních služeb, nedodržují navržený léčebný postup, se kterým vyslovil souhlas, narušují poskytování zdravotní péče ostatním pacientům). Poskytovatel bude mít za zákonem stanovených podmínek v těchto případech rovněž možnost péči o takového pacienta ukončit. Pacienta nelze odmítnout nebo ukončit o něj péči, i když je k tomu jeden ze zákonných důvodů, jestliže je nutné poskytnout neodkladnou péči nebo je chování pacienta způsobeno jeho zdravotním stavem. ...“.

24. Důvodová zpráva se sice jednotlivým důvodům pro ukončení péče o pacienta, včetně nedodržování vnitřního řádu ve smyslu § 48 odst. 2 písm. d) věty poslední zákona o zdravotních službách, nevěnuje, jak příhodně uvedl žalovaný. Za podstatnou však soud ve shodě s žalobkyní považuje právě tu skutečnost, že pro účely odmítnutí přijetí pacienta do péče i ukončení péče o pacienta nečiní zákon mezi poskytovateli zdravotní péče ani podle důvodové zprávy rozdíly. Smyslem uvedeného ustanovení je bezesporu uzákonění možnosti ukončit ze strany poskytovatele poskytování péče o pacienta z důvodů spočívajících na straně pacienta, který svým chováním narušuje poskytování zdravotních služeb, mj. tím, že se neřídí vnitřním řádem poskytovatele. Z důvodové zprávy ani samotného textu tohoto ustanovení, ale ani z jiné části zákona o zdravotních službách nevyplývá žádný racionální důvod, pro který by měli mít poskytovatelé zdravotních služeb jiné možnosti ukončit péči pacienta ze zmíněných důvodů na straně pacienta v závislosti na tom, jako formou zdravotní péči poskytují.
25. Pokud současně zákon o zdravotních službách nezakazuje poskytovateli zdravotních služeb formou ambulantní péče přijmout vnitřní řád (tuto tezi žalovaný nikterak nezpochybňuje) a § 48 odst. 2 písm. d) zákona o zdravotních službách výslovně nestanoví, že ukončit péči o pacienta z důvodu nerespektování vnitřního řádu může pouze poskytovatel jednodenní nebo lůžkové péče, je třeba uvedené ustanovení vyložit tak, že každý poskytovatel zdravotních služeb, tj. i poskytovatel ambulantní péče, je oprávněn ukončit péči o pacienta z důvodu, že pacient se neřídí vnitřním řádem a jeho chování není způsobeno zdravotním stavem, pokud takový vnitřní řád poskytovatel přijal a splnil povinnost plynoucí mu z § 46 odst. 1 zákona o zdravotních službách; samozřejmě za předpokladu, že v souladu s § 48 odst. 2 *in fine* zákona o zdravotních službách ukončením péče nedojde k bezprostřednímu ohrožení života nebo vážnému poškození zdraví pacienta.
26. Na podporu tohoto závěru soud poukazuje na systematiku části páté zákona o zdravotních službách, která upravuje postavení poskytovatele, zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků v souvislosti s poskytováním zdravotních služeb. Pokud bylo v úmyslu zákonodárce vztáhnout určitou právní úpravu pouze na poskytovatele jednodenní nebo lůžkové péče nebo na registrujícího poskytovatele zdravotních služeb, učinil to vždy výslovně. Příkladem může být § 47 zákona o zdravotních službách, z něhož tento přístup zákonodárce jednoznačně vyplývá, nebo i žalobkyní zmíněný § 48 odst. 2 písm. b) uvedeného zákona.
27. K odkazu žalovaného na zavedení legislativní zkratky vnitřní řád v § 28 odst. 3 písm. d) zákona o zdravotních službách soud uvádí, že u racionálního zákonodárce by jistě bylo možné dovolávat se toho, že zavedená legislativní zkratka má být vykládána v dalším textu zákona shodně. V daném případě to však naráží na systematiku úpravy práv a povinností

poskytovatele a výslovné rozlišování poskytovatelů ambulantní, jednodenní nebo lůžkové péče v páté části zákona o zdravotních službách, jak soud právě vyložil.

28. Soud tedy uzavírá, že správní orgán I. stupně i žalovaný založili rozhodnutí o vině žalobkyně za přestupek podle § 117 odst. 3 písm. b) zákona o zdravotních službách na nesprávném výkladu a aplikaci § 48 odst. 2 písm. d) tohoto zákona. Bude tedy jejich povinností o přestupku rozhodnout znovu, přičemž budou vycházet z obecného předpokladu, že žalobkyně může péči o pacienta ukončit podle § 48 odst. 2 písm. d) zákona o zdravotních službách z důvodu, že pacient se neřídil vnitřním řádem žalobkyně a jeho chování nebylo způsobeno zdravotním stavem.
29. Soud se neztotožnil ani se závěrem správních orgánů, že se žalobkyně dopustila přestupku podle § 117 odst. 3 písm. c) zákona o zdravotních službách, neboť porušila svou povinnost plynoucí z § 48 odst. 5 uvedeného zákona.
30. Žalobkyně i žalovaný se shodují v tom, že zákonné důvody pro odmítnutí přijetí pacienta do péče a pro ukončení péče o pacienta se nepřekrývají. Zatímco důvody pro ukončení péče o pacienta mohou spočívat v okolnostech souvisejících s průběhem již poskytované zdravotní péče, mj. v chování pacienta, důvody, pro které může poskytovatel odmítnout přijetí pacienta do péče, spočívají výhradně v administrativně organizační možnosti poskytovatele zajistit péči o pacienta. Jak plyne ze shora citované části důvodové zprávy, je to odrazem principu svobodné volby poskytovatele zdravotní péči pacientem, kdy je povinností poskytovatele *„přijmout pacienta do péče s výjimkou zákonných důvodů pro odmítnutí přijetí do péče nebo ukončení péče“*.
31. Odmítne-li poskytovatel, kterého si pacient svobodně zvolil, přijmout pacienta do péče z taxativně stanovených důvodů podle § 48 odst. 1 zákona o zdravotních službách, je podle § 48 odst. 5 zákona o zdravotních službách povinen vydat pacientovi o odmítnutí přijetí do péče a jeho důvodech podle odst. 1 písemnou zprávu.
32. O takovou situaci se však v posuzované věci nejednalo. Stěží lze hovořit o svobodné volbě poskytovatele zdravotních služeb ze strany pacienta X a možnosti žalobkyně jako poskytovatele odmítnout tohoto pacienta z taxativně stanovených důvodů administrativně organizační povahy podle § 48 odst. 1 zákona o zdravotních službách, pokud žalobkyně péči o pacienta krátce předtím ukončila v intencích § 48 odst. 2 uvedeného zákona z důvodů na straně pacienta a vydala mu o důvodech ukončení péče v souladu s § 48 odst. 5 uvedeného zákona písemnou zprávu, ovšem pacient toto rozhodnutí o ukončení péče odmítal respektovat. Za popsané situace nelze dovodit povinnost poskytovatele vydat písemnou zprávu o důvodech odmítnutí přijmout pacienta do péče z důvodů podle odst. 1.
33. Opačný výklad by vedl k zacyklení celého procesu ukončení péče o pacienta a vydávání písemných zpráv dle § 48 odst. 5 zákona o zdravotních službách, jak namítala žalobkyně již ve správním řízení. Tuto argumentaci se správní orgány sice snažily vyvrátit, v daném případě však vyšly z nesprávného předpokladu, že k zacyklení celého procesu nedošlo, neboť žalobkyně neukončila péči o pacienta v souladu s § 48 odst. 2 zákona o zdravotních službách. Tomuto závěru však soud nepřisvědčil z důvodů uvedených výše.
34. Soud tedy uzavírá, že rovněž rozhodnutí o vině žalobkyně za přestupek podle § 117 odst. 3 písm. c) zákona o zdravotních službách spočívalo na nesprávném posouzení právní otázky a soud jej i v této části shledal nezákonným.

35. Za situace, kdy bude na správních orgánech znovu rozhodovat o odpovědnosti za přestupky, z nichž byla žalobkyně obviněna, je předčasné, aby soud hodnotil, zda okolnost, že žalobkyně poskytovala zdravotní péči v oboru všeobecné praktické lékařství, může být případně posouzena jako přítěžující okolnost.
36. Protože skutkové okolnosti případu nebyly sporné, soud dokazování neprováděl. A neshledal potřebu provádět dokazování ani žalobkyní označenými odbornými články, neboť k výkladu zákona o zdravotních službách je nadán právě soud.

V. Závěr a náklady řízení

33. Soud na základě shora uvedené argumentace zrušil napadené rozhodnutí pro nezákonnost podle § 78 odst. 1 s. ř. s. a v souladu s § 78 odst. 4 s. ř. s. vrátil věc k dalšímu řízení žalovanému. Podle § 78 odst. 5 s. ř. s. je v dalším řízení žalovaný vázán právním názorem soudu vysloveným ve zrušujícím rozsudku.
34. O žalobě soud rozhodoval, aniž nařídil ústní jednání, v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s., za výslovného souhlasu žalobkyně i žalovaného.
35. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 věta první s. ř. s., dle něhož účastník, který měl ve věci plný úspěch, má právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl.
36. Žalobkyně byla s žalobou úspěšná, soud jí proto přiznal proti žalovanému právo na náhradu nákladů řízení. Žalobkyně byla v řízení před soudem zastoupena advokátem, náleží jí proto náhrada nákladů spojených se zastoupením. Tyto náklady spočívají v odměně advokáta za zastupování ve výši 2 x 3 100 Kč za 2 úkony právní služby, tj. převzetí a příprava zastoupení a podání žaloby [§ 1 odst. 1, § 7 bod 5, § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 odst. 1 písm. a), d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)], tedy ve výši 6 200 Kč. Dále náklady řízení spočívají v paušální náhradě hotových výdajů advokáta ve výši 2 x 300 Kč za 2 úkony právní služby (§ 13 odst. 3 a 4 advokátního tarifu), celkem ve výši 600 Kč. Soud neuznal odměnu a náhradu nákladů řízení v souvislosti s poradou se žalobkyní, neboť konání porady jako úkonu právní služby ve smyslu § 11 odst. 1 písm. c) advokátního tarifu, tj. nad rámec první porady v rámci převzetí a přípravy zastoupení, nebylo soudem prokázáno. Dále soud v souladu s § 57 odst. 2 s. ř. s. přiznal na náhradě nákladů částku 1 428 Kč odpovídající DPH ve výši 21 %, celkem tedy náklady zastoupení činí 8 828 Kč. Dále soud přiznal žalobkyni náhradu za zaplacený soudní poplatek za podání žaloby ve výši 3 000 Kč. Celkem tedy přiznal soud žalobkyni na náhradě nákladů řízení částku 11 228 Kč a žalovanému uložil, aby tuto částku zaplatil k rukám právního zástupce žalobkyně v přiměřené lhůtě 30 dnů od právní moci rozsudku.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den

lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Liberec 6. červen 2023.

Mgr. Lucie Trejbalová,